

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Павловић (Миодраг) Нина
Датум и место рођења 31.10.1990.

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет у Нишу
Студијски програм Социологија
Звање Дипломирани социолог
Година уписа 2009
Година завршетка 2013
Просечна оцена 9,66

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Новом Саду
Факултет Центар за примењену статистику
Студијски програм Примењена статистика
Звање Мастер примењене статистике
Година уписа 2013
Година завршетка 2015
Просечна оцена 9,56
Научна област Примењена статистика
Наслов завршног рада *Могућности примене мултиваријантне статистике на категоријалне податке*

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет у Нишу
Студијски програм Социологија
Година уписа 2015
Остварен број ЕСПБ бодова 140
Просечна оцена 9,92

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације *Методолошки проблеми у спровођењу квантитативних истраживања посредством интернета у социологији*

Име и презиме ментора, звање Др Јасмина Петровић, редовни професор

Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације 8/18-01-008/19-016
29.11.2019.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 212
Број поглавља 6
Број слика (шема, графикона) 17 (5 слика и 12 графикона)
Број табела 18
Број прилога 0

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Павловић, Н. (2016). Нови облици културе у дигиталном свету. <i>Социолошки годишњак Републике Српске</i>, 11: 161-177. УДК: 316.7:004</p> <p>У тексту су размотрене последице научно-технолошке и информатичке револуције у домену културе савременог друштва, при чему је пажња усмерена на трансформацију културе у нови квалитет – стварање дигиталне или кибер културе. Представљен је предлог разграничавања области дигиталне и виртуелне културе на основу анализе појмовних одређења истакнутих аутора у области. Предложена систематизација је пре свега аналитичког карактера и омогућава посматрање актуелних промена на два поља – у реалном и виртуелном свету, при чему је наглашена суштинска повезаност ових области. Размотрене су специфичности наведених облика културе, укључујући материјални, симболички и искуствени аспект дигиталне културе и питања заједничтва, стратификације и субкултура виртуелне културе.</p>	M51
2	<p>Павловић, Н. (2018). Испитивање структура димензија традиционалних/секуларно-рационалних вредности и вредности преживљавања/самоекспресије у моделу Роналда Инглхарта: случај Србије. <i>Социологија</i> 60 (2): 481-496. УДК 316.752:303.72(497.11) 316.752:316.2</p> <p>Текст се бави апликабилношћу Инглхартовог модела димензија традиционалних/секуларно-рационалних вредности и вредности преживљавања/самоекспресије, на подацима Европске студије вредности спроведене у Србији 2008. године. Димензије вредности издвојене су применом нелинеарне анализе главних компоненти, уз додељивање ординалног нивоа анализе. Приказано је тродимензионално решење, које раздваја вредности преживљавања /самоизражавања на две димензије. Одступања од дводимензионалног модела ауторка интерпретира из ракуса теорије ревидиране модернизације и претпоставком о промени вредности у зависности од путање социо-културног развоја друштва.</p>	M24
3	<p>Павловић, Н. (2019). Стереотипи о женама у садржајима корисника Фејсбука из Србије. У: <i>Наука и стварност</i>, Зборник радова са научног скупа (Пале, 19. мај 2018), 75-100. DOI: 10.7251/TOMNIS1902075P</p> <p>У фокусу прилога су родни стереотипи на друштвеној мрежи Фејсбук у садржајима објављених од корисника из Србије. Истраживањем спроведеним током 2016. и 2018., испитано је да ли јавни постови који директно упућују на жене рефлектују перцепцију родне улоге и перцепцију о пожељним садржајима родних улога у друштву. Спроведена је анализа садржаја уз примену Батлер-Пејсли скале. Анализирана је повезаност нивоа сексизма и социодемографских карактеристика корисника, као и разлике у заступљености стереотипа 2016. и 2018. На основу налаза издвојене су поткатегије сексистичког представљања у оквиру појединих категорија примењене скале. Истакнуте су предности истраживања виртуелности и методолошки проблеми условљени специфичностима овог истраживачког поља.</p>	M14
4	<p>Петровић, Ј., Павловић, Н. (2020). Карактеристике студије случаја и примене у истраживањима маргиналних група. <i>Култура</i>, 166, 222 – 239.</p> <p>Кроз анализу основних карактеристика студије случаја, комплексних истраживачких задатака које она може да реши и кроз упућивање на ток реализације таквих истраживања, указано је домете и ограничења њене примене у истраживању проблема и тема које се односе на маргинализоване појединце и групе. Приказане су кључне фазе у развијању нацрта студије случаја и специфичности те истраживачке стратегије, и указано на највеће изазове у њеној примени.</p>	M53
5	<p>Pavlović, N. (2019). The attitude of sociology students in Niš and Kosovska Mitrovica towards statistics. In: Petrović, J., Milojević, V., Trotsuk, I. (Eds.) <i>Sociology in XXI century: challenges and perspectives</i>. University of Niš, Faculty of Philosophy, Serbian Sociological Association. UDC 316.64-057.875:311(497.11-13)</p> <p>У раду је испитан став према статистици код студената социологије Филозофског факултета у Нишу и Филозофског факултета у Косовској Митровици. Испитивани су студенти који тренутно похађају курс из статистике као и студенти који су курс похађали претходних година. Истраживање је експлоративног карактера с примарним циљем да се измери став према статистици. Поред тога, испитан је утицај социодемографских карактеристика и године студија на став према статистици, као и ефекат Универзитета на коме испитаник студира. Употребљена је скала ставова према статистици (Attitudes Towards Statistics, ATS). Указано је на ограничења датог истраживања и утицај фактора који треба бити испитан у будућим истраживањима.</p>	M33
6	<p>Павловић, Н. (2019). Спиритуалност Новог доба у Србији: анализа података Европске студије вредности. <i>Годишњак за социологију XV/22</i>, 29–41. УДК 316.752:2(497.11)“20“</p> <p>Текст је усредсређен на карактеристике спиритуалности Новог доба у Србији, при чему је приказано појмовно одређење спиритуалности Новог доба у контексту историјског развоја овог феномена. Циљ рада је мерење заступљености спиритуалности Новог доба у Србији и повезаности спиритуалности и религиозности. Анализирани су подаци из Европске студије вредности из 2008. године. Резултати указују на присуство елемената спиритуалности Новог доба у Србији, али у контексту традиционалне религиозности, па ауторка указује да су у складу са резултатима претходних студија којима је утврђена повезаност спиритуалности и религиозности у мање секуларизованим земљама, као и на специфичност спиритуалности Новог доба у зависности од културног контекста.</p>	M53
7	<p>Павловић, Н. (2019). Постматеријализам у Србији. <i>Теме</i>, 43 (3), 885–899. УДК 316.422(497.11)</p> <p>У светлу теорије модернизације Роналда Инглхарта која објашњава модел промена вредности на глобалном плану и афирмише специфичне националне путање промена, размотрен је значај индекса постматеријализма, као кључног елемента димензије самоекспресије. Приказана је дистрибуција (пост)материјалистичких вредности у Србији на основу података из Европске студије вредности и Светске студије вредности из 2001, 2005. и 2008. године. Применом регресионе анализе на податке за 2008.</p>	M24

8	<p>годину испитан је утицај социодемографских фактора на постматеријализам. Констатовано је да налази подржавају Инглхартову теорију вредности, али не искључују ефекат животног циклуса. Pavlović, N. (2020). A Contribution to the Interpretation of the Dispute Over Method in Social Sciences. <i>Facta Universitatis: Philosophy, Sociology, Psychology and History</i>, 19 (1), pp. 61–71.; UDC 303.01</p> <p>У раду су анализирани основне теоријске поставке учесника спора око метода (Methodenstreit). Супротстављена гледишта позитивиста и историста су анализирани према кључним позитивистичким регулама које издваја Колаковски (1972): феноменализам, номинализам, оспоравање сазнајне вредности вредносних судова и јединство научног метода. Размотрене су кључне последице различитих схватања односа метода природних и друштвених наука: а) схватање циља друштвених наука: разумевање и објашњење, б) могућности откривања универзалних закона насупрот контекстуалној анализи јединствених појава; ц) место друштвених наука у систему наука. Ауторка закључује да представници оба праваца афирмишу сазнајне капацитете друштвених наука, али уз различиту перцепцију правца развоја друштвених наука – ка освајању спољашњег или унутрашњег света.</p>	M51
9	<p>Павловић, Н., Петровић, Ј. (2020) Поверење и субјективна добробит у Србији за време пандемије: резултати истраживања. <i>Социолошки преглед LIV 3/2020 "Друштво и COVID-19"</i>, 560–582. doi: 10.5937/socpreg54-27816</p> <p>Прилог је усмерен на питање колики су степен поверења у људе испољили грађани Србије током пандемије, те које су друштвене групе највише погођене одсуством генерализованог поверења. Такође, испитан је сет варијабли које су део концепта субјективног благостања или су са њим тесно повезане (осећај контроле над животом, субјективна процена здравља, процена солидарности и поштења људи). Истраживање је спроведено у мају 2020. године на узорку од 602 грађана Србије, посредством онлајн анкете. Подаци су упоређени са најновијим доступним подацима о поменутих индикаторима у Србији пре пандемије, прикупљеним у склопу Европске студије вредности из 2017. и Европског друштвеног истраживања из 2018. године.</p>	M24

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације, усклађеним са општим правиним актима који регулишу ову област, за поље друштвено-хуманистичких наука као обавезни услов за приступање одбрани докторске дисертације захтева се „најмање један рад студента који је повезан са садржајем докторске дисертације, у којем је он први аутор, објављен или прихваћен за објављивање у часопису са листе часописа категорисаних од стране министарства надлежног за науку“ (члан 20. ст 3). Кандидаткиња испуњава овај услов будући да је објавила укупно девет радова, од чега седам у часописима са листе категорисаних извора од надлежног тела. Више прилога посредно или непосредно дотиче методолошке проблеме у спровођењу квантитативних истраживања посредством интернета, што је и тема докторске дисертације.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Дисертација *Методолошки проблеми у спровођењу квантитативних истраживања посредством интернета у социологији* садржи шест целина. У уводном делу изложен је предмет и циљ истраживања и сажето су представљене потребне информације о спроведеном истраживању. У другом поглављу дисертације разрађен је теоријско-хипотетички оквир рада. Проблем онлајн истраживања ситуиран је у контекст модерног, дигиталног друштва, да би потом била размотрена становишта релевантних аутора у области студија интернета и начињена дистинкција кључних концепата битних за спроведено истраживање (попут појмова дигитално, информационо, кибер и виртуелно).

Трећа целина рада садржи и преглед релевантних теоријских приступа: теорије информационог друштва Мануела Кастелса, футуролошке теорије Алвина Тофлера, комуниколошко-социолошке теорије Маршала Маклуана, постмодернистичке теорије Жана Бодријара те концепције виртуелних заједница Стивена Џоунса. Поменута појмовна анализа у претходном делу рада као и разматрање утицајних теорија којима се тумачи дигитално друштво омогућило је ваљану употребу кључних концепата у свим елементима осмишљавања истраживачког нацрта који је приказан у четвртном делу дисертације. Нацрт истраживања је коректно постављен уз навођење свих елемената који омогућавају проверљивост кључних истраживачких налаза. Проблем истраживања је теоријски утемељен и образложен, прецизно су дефинисани циљеви истраживања, образложен је избор методе истраживања. У делу који се односи на проблем истраживања дефинисани су дигитални и виртуелни метод и јасно су издвојене и у појединачним потпоглављима образложене специфичности појединих форми онлајн истраживања: (веб-анкете, веб анализе садржаја, веб-експеримента, истраживања друштвених медија, употребе великих података). Размотрени су и потенцијални општи етички проблеми истраживања посредством интернета, заједнички за примену поменутих техника за прикупљање података. Резултати изворног научног рада кандидаткиње саопштени су петом поглављу дисертације. Применом квантитативне и квалитативне анализе садржаја радова објављених у водећим светским и српским социолошким часописима, кроз више показатеља (област примене, контекстуализација предмета на релацији виртуелно-стварно и нивои проблематизовања виртуелног и стварно, образложеност избора примењених техника, репликабилност истраживања, модели узорковања, етика истраживачког рада итд), истражени су ваљаност и особености примене различитих квантитативних истраживачких техника посредством интернета. Резултате је могуће пратити и у дијахроној димензији што омогућава сагледавање развоја и експанзије овог типа истраживања. Подаци су анализирани и приказани посматрано према независним варијаблама какве су групација часописа (домаћи и инострани), и према типу коришћене методе за прикупљање података. Такав приступ омогућио је поређења примене методолошких стандарда у овом типу истраживања у Србији и у свету, као и компарацију ваљаности и прилагођености захтеваним методолошким стандардима при употреби појединих техника за онлајн истраживања. У закључним разматрањима дисертације најпре су сажето презентовани главни налази истраживања према праћеним параметрима, а потом је уследило сумирање сета препорука за интернет-истраживања у социологији и сродним друштвеним наукама, ослоњено како на добијене резултате, тако и на

препоруке других истраживача. Поред општих препорука, издвојени су сетови специфичних методолошких упутстава који се односе на примену појединих техника онлајн истраживања.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Циљ пријављене докторске дисертације подразумевао је анализу методолошких претпоставки квантитативних истраживања посредством интернета. Кроз поређење конкретизација методолошких принципа у дизајнирању и спровођењу ових истраживања са моделом традиционалних квантитативних истраживачких нацрта, указано је на најважније методолошке проблеме и изазове у методолошком утемељивању нацрта квантитативног истраживања посредством интернета.

Такође, циљ дисертације био је расветлити специфичности неколико квантитативних техника и метода за прикупљање искуствене евиденције посредством интернета (веб-анкета, квантитативна анализа веб садржаја и веб-експеримент). Анализом података добијених у истраживању које је кандидаткиња спровела и најновије методолошке литературе у којој су уопштена искуства употребе ових техника у социолошким истраживањима, размотрене су најважније појединости њихове примене.

Коначно, крајњи циљ рада био је формирање конкретних препорука за спровођење квантитативних истраживања посредством интернета у социологији и спецификација методолошких критеријума за примену појединих истраживачких техника. И овај циљ је реализован: на основу спроведеног истраживања (квантитативне и квалитативне анализе садржаја радова објављених у водећим светским и српским социолошким часописима), када су утврђене и критички сагледане преовлађујуће методолошке стратегије уз подразумевајуће ослањање на постојеће методолошке упуте, дефинисана је листа препорука за спровођење социолошких квантитативних истраживања посредством интернета уопште, као и за примену појединачних квантитативних техника.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Докторска дисертација Нине Павловић представља допринос методолошком знању у области социологије. Најпре, бави се недовољно истраженом темом примене истраживања у новом дигиталном и виртуелном контексту. Регистровани су и додатно проучени и спецификовани методолошки проблеми у примени различитих квантитативних истраживачких техника за прикупљање података (веб-анкета, веб анализа садржаја и веб-експеримент). Вредни увиди и методолошка уопштавања до којих је кандидаткиња дошла сопственим истраживањем смислено су повезани и уграђени у постојеће методолошко знање које се односи на дизајнирање и спровођење онлајн истраживања. Упустства за спровођење истраживања посредством интернета у социологији могу бити изузетно корисно полазиште за даље унапређење методолошких стандарда за спровођење ових истраживања која се налазе још увек у фази прилагођавања традиционалних метода дигиталној сфери. Дисертација пружа заокружени увид у тренутне методолошке домете интернет истраживања у социологији и као таква може бити корисно штиво за даљи развој методологије интернет истраживања у средним областима.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Радам на дисертацији кандидаткиња је показала добро познавање социолошких теорија и концепата у предметној области као и њихову примену у промишљању методолошких проблема. Висок ниво методолошког знања који се односи на припрему и извођење конвенционалних истраживања у социологији омогућио је да се кандидаткиња зрело носи са недовољно проученом методолошком проблематиком истраживања посредством интернета. Кроз рад на дисертацији кандидаткиња је унапредила своје знање из области методологије и социолошке теорије и демонстрирала способност самосталног дизајнирања и спровођења истраживања као и тумачења његових налаза. На основу показаног Комисија сматра да је кандидаткиња Нина Павловић способна за самостални научни рад.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу предочене анализе и позитивне оцене квалитета докторске дисертације *Методолошки проблеми у спровођењу квантитативних истраживања посредством интернета у социологији* кандидаткиње Нине Павловић Комисија предлаже ННВ Филозофског факултета Универзитета у Нишу, као и Научно-стручном већу за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу, да прихвати извештај о оцени урађене докторске дисертације, а кандидаткињи Нини Павловић одобри јавну одбрану.

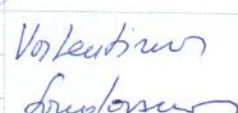
КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовању
Комисије

8/18-01-008/20-030

Датум именовања Комисије

26.10.2020.

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Милош Бешић, редовни професор	
	Социологија (Научна област)	
2.	Др Јасмина Петровић, ментор	
	Социологија (Научна област)	
3.	Др Валентина Соколовска, редовни професор	
	Социологија (Научна област)	

Датум и место:

1. 11.2020., Ниш